Österbottens välfärdsområde
Pohjanmaan hyvinvointialue

ANVISNING FÖR UTDELNING AV EGENVÅRDSMATERIAL

Österbottens välfärdsområde

14.6.2022	Godkänd att gälla från och med 1.7.2022	Samkommunens styrelse 10/2022
29.6.2022	Översättningen korrigerad	Koordinerande avdelningsskötare
13.12.2022	Förtydligande i avsnitt 4.1 och 4.8	Koordinerande avdelningsskötare
10.2.2023	Förtydligande i avsnitt 4.1,4.4, 4.6, 4.8	Koordinerande avdelningsskötare
13.3.2023	Godkänd	Regionstyrelsen 13.03.2023 § 71
16.4.2026	Förtydliganden: omslag, 6.2, 7.1.5 och 8	Arbetsgruppens utkast till SoTe ledningsgruppen för godkännande
12.5.2026	Godkänd	Social- och hälsovårdens ledningsgrupp §69

Österbottens välfärdsområde
Pohjanmaan hyvinvointialue

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning 2
1 Syfte och ändamål med egenvårdsmaterial 1
2 Principer för utdelning av egenvårdsmaterial 1
3 Anvisning för utfärdande av remiss 2
4 Beställning av egenvårdsmaterial 3
5 Leverans av produkter 4
6 Produktgrupper inom egenvårdsmaterial 4
6.1 Egenvårdsmaterial för diabetes 4
6.2 Inkontinensskydd 7
6.3 Skydd vid avföringsinkontinens 8
6.4 Egenvårdsmaterial vid stomi 9
6.5 Urologiska egenvårdsprodukter 10
6.6 Egenvårdsmaterial vid sårvård 11
6.7 Egenvårdsmaterial vid sondmatning 12
6.8 Egenvårdsmaterial vid sömnapné 13
6.9 Egenvårdsmaterial vid trakeostomi 13
7 Egenvårdsmaterial för hemdialys 14
7.1 Övrigt egenvårdsmaterial 14
8 Produkter som inte fås som kostnadsfritt vårdmaterial 15
9 Egenvårdsmaterial för försäkrade personer från EU- och avtalsländer 16
10 Egenvårdsmaterial till följd av trafikolycka eller olycksfall i arbetet efter 01.01.2005 17
11 Lagar, bestämmelser och dokument om utdelning av avgiftsfria vårdartiklar 17

Allmänna principer

Tillhandahållandet av avgiftsfritt egenvårdsmaterial till klienter grundar sig på anvisningar från social- och hälsovårdsministeriet samt hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010), 24 §, enligt vilken kommunen ansvarar för att ordna hälso- och sjukvårdstjänster för sina invånare. Till dessa tjänster hör bland annat det vårdmaterial som enligt vårdplanen behövs för behandling av långvariga sjukdomar. Vårdrelaterade förnödenheter är avgiftsfria för användaren (lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården 734/1992, 5 §). Vissa produkter som anges i vårdplanen kan dock vara sådana produkter eller läkemedel som klienten själv ansvarar för att anskaffa. Egenvårdsmaterial omfattar inte vårdmaterial eller hjälpmedel som lånas ut och ska återlämnas.

Tillhandahållandet av vårdmaterial som används i sjukdomsbehandling baserar sig alltid på en individuellt fastställd behovsbedömning och uppföljning utförd av legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal. En förutsättning för tillhandahållande av egenvårdsmaterial är en medicinskt fastställd långvarig sjukdom som har varat i minst tre månader. Beslut om egenvårdsmaterial fattas av läkare eller annan legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal. Det individuella behovet av egenvårdsmaterial ska dokumenteras i patientens eller klientens vårdplan inom såväl offentlig som privat hälso- och sjukvård (Social- och hälsovårdsministeriet samt Kommuninfo Finland, 2013).

Denna anvisning fastställer riktlinjer för tillhandahållandet av egenvårdsmaterial inom Österbottens välfärdsområde. Anvisningarna och de angivna utdelningsmängderna baserar sig på nationella rekommendationer (Duodecim, God medicinsk praxis) samt gällande lagstiftning. Vid utarbetandet av anvisningen har även specialistsjukskötare inom diabetes-, dialys-, sårvårds- samt urologi- och stomivårdsområdet medverkat.

Österbottens välfärdsområde är en sådan upphandlande enhet som avses i upphandlingslagen (lagen om offentlig upphandling och koncession 1397/2016), och dess upphandlingar genomförs i enlighet med nämnda lag.

Valet av egenvårdsmaterial styrs, utöver klientens individuella behov och den bedömning som görs av hälso- och sjukvårdspersonal, även av upphandlingslagstiftningen. Egenvårdsmaterialet ska i första hand utgöras av produkter som omfattas av gällande upphandlingsbeslut. Av medicinska skäl kan egenvårdsmaterial som inte ingår i upphandlingsbeslutet beviljas.

Österbottens välfärdsområde
Pohjanmaan hyvinvointialue

1 Syfte och ändamål med egenvårdsmaterial

Egenvårdsmaterial beviljas personer som bor i eget hem eller omfattas av serviceboende som är jämförbart med hemvård. Syftet är att främja klientens vård samt att förbättra funktionsförmågan och livskvaliteten.

Målet med egenvårdsmaterial är att stödja möjligheten att bo kvar i hemmet och att förebygga behov av sjukhusvård.

2 Principer för utdelning av egenvårdsmaterial

Inom Österbottens välfärdsområde finns en egenvårdsmaterialenhet som samordnar tillhandahållandet av egenvårdsmaterial, vid behandling av långvariga sjukdomar, till områdets invånare i enlighet med 24 § i hälso- och sjukvårdslagen.

Grunden för beviljandet av avgiftsfritt egenvårdsmaterial är en medicinskt konstaterad långvarig sjukdom som har varat i minst tre månader. Sjukdomar som varar kortare än tre månader berättigar i regel inte till avgiftsfritt egenvårdsmaterial, utan klienten ansvarar själv för att anskaffa och bekosta dessa. Om personal inom hälso- och sjukvården bedömer att sjukdomen är permanent (t.ex. diabetes eller stomi), kan egenvårdsmaterial beviljas omedelbart efter att diagnosen har fastställts.

Egenvårdsmaterial utgör en del av klientens och patientens helhetsvård, och ibruktagande samt användningen av dessa innefattar även ändamålsenlig handledning och rådgivning. Handledning och instruktioner ges av hälso- och sjukvårdspersonal vid den ansvariga vårdenheten, som även bedömer förbrukningsmängden av egenvårdsmaterialet samt vid behov uppdaterar denna. Förbrukningsmängden följs upp inom vårdmaterialenheten.

Om valet av lämpligt vårdmaterial förutsätter att olika produkter prövas, tillhandahåller den ansvariga vårdenheten dessa till klienten. Remiss för egenvårdsmaterial utfärdas först när rätt produkt har fastställts.

Egenvårdsmaterial tillhandahålls av det välfärdsområde där klienten har sin vårdrelation inom primärvården. Om klienten har överfört sina primärvårdstjänster till Österbottens välfärdsområde, erhåller hen i enlighet med hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010, 47 §) nödvändiga egenvårdsartiklar via Österbottens välfärdsområdes egenvårdsmaterialenhet och i enlighet med välfärdsområdets avtalsprodukter. Klientens eget välfärdsområde ansvarar för kostnaderna.

3 Anvisning för utfärdande av remiss

Enheterna inom Österbottens välfärdsområde utfärdar remiss för egenvårdsmaterial elektroniskt i Effector-programmet.

Remisser från externa aktörer skickas till egenvårdsmaterialenheten via krypterad e-post.

Remisserna granskas vid Österbottens välfärdsområdes egenvårdsmaterialenhet. Vid beviljande av vårdmaterial följs:

- Österbottens välfärdsområdes anvisningar för utdelning av egenvårdsmaterial
- upphandlingsbeslutens avtalade produkter

Remisser som är bristfälligt ifyllda returneras till remittenten för komplettering. Detta kan medföra leverans- och/eller ibruktagningsfördröjningar för kunden.

Obligatoriska uppgifter i remissen:

- diagnos
- uppgifter om långvarig sjukdom
- produktens användningsändamål
- produktens namn
- REF-nummer
- beräknad användningstid (tidsbegränsad / permanent)
- beräknad förbrukningsmängd
- planerade åtgärder eller uppföljningsbesök inom hälso- och sjukvården som kan påverka behovet av egenvårdsmaterial

4 Beställning av egenvårdsmaterial

Den ansvariga vårdenheten ger egenvårdsmaterialenhetens kontaktuppgifter till klienten. Kunden kontaktar därefter enheten per telefon under telefontid eller gör en beställning via den elektroniska tjänsten i Palse.fi-portalen, med hjälp av stark autentisering. Egenvårdsmaterialenheten samordnar hemleveranser av egenvårdsmaterial inom hela området och registrerar nya kunder i avtalsleverantörernas hemleveransprogram.

Efter att kundrelationen har registrerats gör kunden eller en anhörig beställningen direkt till avtalsleverantören per telefon eller e-post. Kontaktuppgifter till avtalsleverantörerna lämnas av personalen vid egenvårdsmaterialenheten.

På kundens vägnar kan även en anhörig eller vårdpersonal kontakta egenvårdsmaterialenheten. Vårdnadshavare kan göra beställningar för barn under 18 år via Palse-portalen med egen stark autentisering. För personer som har fyllt 18 år krävs att kunden har gett fullmakt åt en annan person att sköta ärenden via tjänsten Suomi.fi-fullmakter.

5 Leverans av produkter

Egenvårdsmaterial levereras till kunden till ett av Postis utlämningsställen enligt kundens val eller direkt till hemmet, i de fall där produkterna levereras direkt från en leverantör enligt upphandlingsbeslutet. Leveransen är avgiftsfri för kunden.

6 Produktgrupper inom egenvårdsmaterial

6.1 Egenvårdsmaterial för diabetes

Egenvårdsmaterial för uppföljning och behandling av diabetes tillhandahålls kunden i enlighet med en individuell vårdplan. Vid utdelning av teststickor som behövs för uppföljning av diabetes följs i huvudsak rekommendationerna i God medicinsk praxis (Käypä hoito) för diabetes.

Egenvårdsmaterial som behövs för behandling och uppföljning av diabetes erhålls avgiftsfritt och utgörs av Österbottens välfärdsområdes upphandlade produkter. Erhållandet av produkterna förutsätter en fastställd diabetesdiagnos.

Som undantag kan diabetesrelaterade produkter ges till vissa särskilda grupper där ett medicinskt behov har konstaterats:

- gravida
- personer som genomgått obesitaskirurgi (benägenhet för hypoglykemi)
- patienter med kortisonbehandling, enligt individuell bedömning
- personer som genomgått njur- eller pankreastransplantation, enligt individuell bedömning
- vid obesitas ges nålar för injicerbara läkemedel
- enligt remiss från specialsjukvården, enligt individuellt behov (t.ex. vid ketogen diet vid epilepsi)

Kunder med kostbehandling utan diabetesdiagnos köper själv teststickor på egen bekostnad. Desinfektionsmedel för hud ingår inte i avgiftsfritt vårmaterial. Produkter för normal hygien och hudvård bekostas av kunden själv.

Pumpmaterial:

- infusionsset 1–4 st/vecka
- insulinpumpsreservoar 1–3 st/vecka
- applikator: vid start 1 st och vid behov ersättande enhet, högst 1 st/år (via diabetessköterska)
- batterier
- batterilucka 3–4 st/år
- sensorer enligt remiss
    - Freestyle Libre 2 Plus max 25 st/år
    - Freestyle Libre 3 Plus max 25 st/år

- nålar för insulinpennor enligt antal injektioner
- lancettpenna vid behov, max 1 st/år
- lansetter enligt antal provtagningar
- sensorer för kontinuerlig eller tidsbunden vävnadsglukosmätning enligt remiss från behandlande enhet

Teststickor för plasmaglukos utdelas enligt antal mätningar:

- insulinbristdiabetes/flerdosbehandling: högst 70 st/vecka, vid sensoranvändning högst 14–21 st/vecka
- Typ 2-diabetes med basinsulinbehandling: 10–21 st/vecka
- Typ 2-diabetes utan insulinbehandling: 0–10 st/vecka

Graviditetsdiabetes enligt rådgivningens anvisningar:

- vid god balans: uppföljning 2 gånger per vecka, 5 mätningar/dag = 10 st/vecka
- vid läkemedelsbehandling sker vården via en mödrapoliklinik, med särskild vårdmaterialremiss enligt vårdplanen

– ketonstickor för personer med insulinbristdiabetes, minst 1 förpackning (10st/år), vid behov mer
– I-Port Advance injektionsport 2–3 st/vecka
– flergångsinsulinpennor enligt remiss från vårdansvariga enhet

Kunden erhåller en flergångsinsulinpenna per insulinsort. Garantitiden är 3 år och omfattar även dosminnet.

För barn vid behov:

- Cobanlinda 8–10 rullar/år
- limborttagningsmedel och/eller hudskyddsspray max 8 flaskor/år
- sårfilm

I början av sjukdomen, vid förändringar i behandlingen, hos barn och under graviditet är behovet av teststickor större än normalt. För vuxna är ett ökat behov av teststickor tidsbegränsat.

Utöver detta ges teststickor enligt behov under inskolningsfasen och vid problemsituationer som kräver utvärdering, förändring och intensifiering av behandlingen i enlighet med den aktuella, gemensamt överenskomna vårdplanen (t.ex. vid ändringar i läkemedelsbehandling, synnedsättning eller infektionssjukdomar).

Vid allergiska reaktioner mot lim i sensorer eller kanylset ska kunden kontakta sin egen diabetesenhet. Hudvårds- och hudskyddsprodukter samt extra fixeringsmaterial för vuxna erhålls enligt diabetessköterskans bedömning.

Blodsockermätare, avläsare för sensorer, mätare för plasmaglukos samt andra mätare som vid behov används utanför upphandlingsavtal (till exempel för patienter med insulinpump) erhålls från diabetesmottagningen.

6.2 Inkontinensskydd

Inkontinensskydd beviljas vid **långvarigt behov**. Vid tillfälligt behov, till exempel efter en operation, köper klienten själv inkontinensskydd på egen bekostnad.

Innan en remiss för inkontinensmaterial utfärdas bör orsaken till urininkontinensen samt möjliga behandlingsalternativ utredas. Utredning av orsaken och behandlingsmöjligheterna (fysioterapi, läkemedelsbehandling) är en förutsättning för att avgiftsfria inkontinensprodukter ska kunna beviljas. Om klienten inte har en sjukdom, eller annan orsak, som förklarar inkontinensen ska klienten hänvisas till läkare. (Virtsankarkailu naisella - Terveyskirjasto, Virtsankarkailu, virtsainkontinenssi (miehet) - Terveyskirjasto, Miesten virtsankarkailun hoito)

Inkontinensprodukter beviljas endast till personer med **medelsvår- eller svår urininkontinens** eller till person med har annan bidragande faktor (t.ex. utvecklingsstörning). Klienter med lindrig inkontinens har inte rätt till avgiftsfria produkter utan bekostar dessa själva.
Österbottens välfärdsområdes valda produktsortiment är avsett för att ge skydd vid medelsvår- eller svår inkontinens. Vid behov kan klienten beställa produktprover via avtalad leverantörs kundtjänst för att hitta en lämplig produkt. Inkontinensprodukterna väljs ur organisationens upphandlade sortiment.

Personalen vid egenvårdsmaterialenheten granskar remissen och begär vid behov kompletterande uppgifter. Efter att remissen godkänts överförs klientens uppgifter till hemleveransprogrammet, och klienten kan därefter själv beställa sina produkter var tredje månad direkt från leverantören.

Valet av inkontinensskydd sker efter en individuell bedömning av behovet, med särskilt beaktande av absorptionsförmåga, modell och storlek. När produkten är korrekt vald överstiger behovet vanligtvis inte fyra skydd per dygn. Om klienten önskar byta skydd oftare än vad absorptionsförmågan kräver, bekostar klienten själv den överskjutande förbrukningen. I det upphandlade sortimentet finns olika modeller, storlekar och absorptionsnivåer. Av Ultima-skydd beviljas högst ett (1)skydd per dygn.

Produktändringar på en ikraftvarande remiss kan göras vid egenvårdsmaterialenheten utan behov av ny remiss. Rätten till skydd kan även upphöra om inkontinenssituationen förändras.
Vid insättning av en kvarliggande kateter ska behovet av inkontinensskydd omprövas. Kvarstår behov av skydd görs ny bedömning gällande absorptionsförmåga, modell och mängd och justeras vid behov.

Barn över tre år med utvecklingsförsening, utvecklingsstörning eller annan allvarlig sjukdom har rätt till inkontinensskydd. Fysiologisk nattvätning hos barn berättigar inte till inkontinensskydd. Remiss för inkontinensskydd till barn är i kraft i två (2) år, varefter behovet ska omprövas av den vårdande enheten.

6.3 Skydd vid avföringsinkontinens

Remiss utfärdas av hälso- och sjukvårdspersonal, där diagnos på avföringsinkontinens eller annan sjukdom som orsakar avföringsinkontinens framgår.

För att vara berättigad till kostnadsfria skydd ska avföringsinkontinensen vara daglig och kontinuerlig och i allmänhet orsakad av tarmsjukdom, eftertillstånd efter tarmkirurgi eller följdtillstånd efter strålbehandling. Enbart lätt nedsmutsning (lindrig kladdning) berättigar inte till kostnadsfria skydd.

- Skydd vid fekal inkontinens ska väljas med utgångspunkt i lägsta möjliga absorptionsnivå
- Analtampong beviljas enligt utfärdad remiss från stomiskötare, högst 1 styck per dygn.

6.4 Egenvårdsmaterial vid stomi

Egenvårdsmaterial vid stomi omfattar produkter för vård av tarm- och urinstomier. Val och utprovning av produkter görs av stomiskötare enligt individuell bedömning av behovet. Vid behov av ändringar i förskrivna produkter ska patienten kontakta stomiskötare.

Stomimaterial omfattar:

- stomipåsar och -plattor
- urinuppsamlingspåse (2 liter) för urostomi
- limborttagningsservetter och -spray
- hudskyddsservetter och -spray
- tätningsringar
- stomipasta
- elastisk tejp
- stomibälte (återanvändbart, ej engångsartikel)
- stomibråckbälte(användning och tvätt enligt tillverkarens anvisningar)

Förbrukningsmängden är individuell och fastställs av stomiskötare utifrån patientens behov.

6.5 Urologiska egenvårdsprodukter

När behovet har fastställts får klienten vårdmaterialet utan självriskperiod. Egenvårdsmaterial beviljas till klienter som självkateteriserar eller där kateteriseringen utförs av anhörig eller assistent. Katetertyp, storlek och förbrukningsmängder fastställs av den enhet som ansvarar för vården.

Egenvårdsmaterial ska i första hand väljas i enlighet med upphandlingsavtal inom Österbottens välfärdsområde.

Engångskatetrar, urinuppsamlingspåsar, fixeringsband och uridomer levereras avgiftsfritt som hemleverans fyra gånger per år. Avtal upprättas vid vårdmaterialenheten, och klienten ansvarar själv för beställningarna.

1. Urinkatetrar

- kvarliggande kateter, bytesintervall 3 månader
- engångskateter för upprepad kateterisering, mängd enligt individuellt behov
- engångsdilatationskateter, mängd enligt individuellt behov

2. Urinuppsamlingspåsar (tömbara, osterila)

Urinuppsamlingspåsar beviljas till klienter med kvarliggande kateter, extern urinuppsamlare, suprapubisk kateter eller pyelostomi. Urinuppsamlingspåsar finns i olika storlekar.

Mängder som beviljas:

- vid kvarliggande kateter: 2–4 st/månad
- vid suprapubisk kateter: 2–4 st/månad
- vid pyelostomikateter: 2–4 st/månad
- vid extern urinuppsamlare: 2–4 st/månad

- fixeringsband för benpåse (återanvändbara, tvättbara): 4–6 st/år

3. Extern urinuppsamlare (uridom)
   - 1 st/dygn (vid självkatetrisering 1–5 st/dygn)

4. Övriga produkter
   - korkar
   - kateterventil
   - fixeringstejp för kvarliggande kateter
   - Uro-Tainer spolvätska (enligt remiss från läkare eller uroterapeut)
   - osterilt förband till infarten för suprapubisk kateter

Egenvårdsmaterialenheten delar inte ut: skyddshandskar, kateteriseringsset, suprapubiska katetrar, lokalbedövningsmedel, hållare för natturinpåsar, urinflaskor, vätskor eller snörpåsar.

6.6 Egenvårdsmaterial vid sårvård

Sårvårdsmaterial för operationssår samt akuta och kortvariga sår anskaffas och bekostas av klienten själv (självrisk).

Egenvårdsmaterial för kroniska sår tillhandahålls på basis av remiss utfärdad av sårvårdsskötare eller av annan hälso- och sjukvårdspersonal med kompetens inom sårvård. För att beviljas sårvårdsmaterial via egenvårdsmaterialenheten förutsätts en kontinuerlig och systematisk bedömning av sårvården som utförs av ansvarig vårdenhet. Enligt gällande vårdrekommendation (God medicinsk praxis, 2025) ska systematisk bedömning av såret och behandlingens effekt genomföras vid varje vårdtillfälle för att säkerställa vårdens kvalitet.

Remissen är giltig i högst sex (6) månader åt gången. Egenvårdsmaterial för sårvård utlämnas för en period om högst en (1) månad per gång. Produkterna väljs i enlighet med välfärdsområdets upphandlingsbeslut och gällande avtalssortiment.
Produkter som innehåller silver ska användas i högst fjorton (14) dygn i sträck, varefter ett uppehåll ska göras. Om sårets tillstånd försämras efter avslutad användning kan behandlingen med silverprodukter återupptas.

Sårvårdsmaterial för undertrycksbehandling beviljas utan egenavgift till klienter som bor i eget hem eller i serviceboende motsvarande hemvård.

Egenvårdsmaterialenheten delar inte ut följande produkter: natriumkloridlösning, skyddsunderlägg, skyddshandskar, lokalbedövningsmedel, kyretter samt förbandsmaterial, salvor eller lösningar som klassificeras som läkemedel.

6.7 Egenvårdsmaterial vid sondmatning

Engångsmaterial för egenvård i samband med sondmatning erhålls från egenvårdsmaterialenheten och grundar sig på en individuell vårdplan som upprättas av stomiskötare (PEG-sjukskötare).
Följande produkter ingår:

- Slangsystem för sondmatning: 1 st/dygn
- Bolusslangar
- Adaptrar
- Knapp för enteral infart (gastrostomiknapp): 1 st/3 månader
- Enfit-sprutor: högst 1 st/dygn
    - I hemförhållanden rengörs sprutorna mellan användningstillfällena och återanvänds
- Vanlig spruta för kontroll av ballongens vätskeinnehåll: 1 st/vecka
- Farrel-ventilsystem: 1 st/dygn

- Osterila kompresser och tejp enligt behov

Näringspump tillhandahålls patienten genom utlåning från ansvarig vårdenhet. Patienten köper själv näringspreparat från apoteket.

6.8 Egenvårdsmaterial vid sömnapné

Egenvårdsmaterial för behandling av sömnapné erhålls genom årlig automatisk hemleverans till patienten. Personal vid egenvårdsmaterialenheten skapar en kundprofil åt patienten i leverantörens system för hemleverans på basen av remissuppgifterna, varefter patienten erhåller aktuella produkter en gång per år utan ytterligare åtgärd. Sömnapnéapparaten erhålls av ansvarig vårdenhet.

6.9 Egenvårdsmaterial vid trakeostomi

- Trakealkanyl (4 st/år)
- Trakealkanylsband
- Rengöringsborste för trakealkanyl
- Osterila förband för området kring trakeostomin
- Fukt- och värmeväxlare
- Duschskydd
- Filter/konstgjord näsa
- Sugkatetrar
- Sugpåsar
- Sugslangar

7 Egenvårdsmaterial för hemdialys

- A12T 80 % denaturerad etanollösning
- Mun- och nässkydd
- Tejp
- Osterila kompresser
- Duschtåligt sårförband
- Handdesinfektionsmedel

Övriga egenvårdsprodukter vid behov enligt ordination från dialysmottagningen.

7.1 Övrigt egenvårdsmaterial

7.1.1 Vård av central venport i hemmiljö

- Sterila kompresser
- Sterila skumförband
- Sterila handskar
- Desinfektionsmedel
- Portnål
- Förfyllda NaCl-sprutor för spolning

7.1.2 Vård av central venkateter (CVK) i hemmiljö

- Trevägskran
- Kork
- Förfyllda NaCl-sprutor för kateterspolning
- Desinfektionsmedel
- Sterila kompresser

- Mepitac-tejp
- Sterilt skumförband

Vid avlägsnande och byte av förband ska osterila handskar användas (patienten köper själv). Kateterinfartsställe och injektionsport får endast vidröras med sterila handskar eller sterila produkter (THL 2025).

7.1.3 Pumpbehandling med gammaglobulin

- Nålset
- Spruta
- Uppdragningsnål för läkemedel

7.1.4 Utrustning för tarmspolning

- Erhålls enligt remiss från stomiskötare eller uroterapeut

7.1.5 INR-teststickor

- Max 48 st/år (INR-mätare anskaffas av patienten)

7.1.1 Vård av central venport i hemmiljö

Vid vård av central venport i hemmiljö tillhandahålls sterila kompresser, sterila skumförband, sterila handskar, desinfektionsmedel, portnål samt förfyllda NaCl-sprutor för spolning.

8 Produkter som inte fås som kostnadsfritt vårdmaterial

- Tvätthandskar, tvättkrämer eller tvättlappar
- Sårvårdsmaterial efter operation

- Skyddshandskar, näsdukar, haklappar, sugrör, engångsmuggar, medicinkoppar
- Madrasskydd (slutlakan och kronikerblöjor)
- Stickbäcken i plast, urinflaskor, katetriseringsset
- Peanger (artärklämmor), pincetter, kyretter plåster, vaddstickor
- Huddesinfektionsmedel
- Stödstrumpor
- Kräkpåsar, rondskålar
- Bälte-, fodral- och dylikt för insulinpump (erhålls vid ibruktagande av insulinpump)
- Batterier till blodglukosmätare
- Urintestremsor
- Behållare för kasserade nålar (stickande/skärande avfall), behållare för farligt avfall
- Läkemedelsdosett
- Skyddskläder för vårdpersonal, nålar med stickskydd

9 Egenvårdsmaterial för försäkrade personer från EU- och avtalsländer

Gränsöverskridande hälso- och sjukvård baserar sig på lagen om gränsöverskridande hälso- och sjukvård (1201/2013) Finlex

Bestämmelser om statlig ersättning till den offentliga hälso- och sjukvården- EU-hälsovård.fi

Om klientens hemkommun är belägen utomlands ska betalningsansvaret för egenvårdsmaterial (FPA, Statskontoret eller motsvarande instans) framgå tydligt i remissen. Klienten ska dessutom uppvisa ett europeiskt sjukvårdskort, av vilket en kopia ska tas och bifogas klientens uppgifter i Effector-systemet.

Om uppgift om betalningsansvar saknas eller om det europeiska sjukvårdskortet inte har uppvisats och dokumenterats, kan vårdmaterialenheten inte godkänna remissen. Remissen returneras i sådana fall med begäran om kompletterande utredning.

10 Egenvårdsmaterial till följd av trafikolycka eller olycksfall i arbetet efter 01.01.2005

Om behovet av egenvårdsmaterial grundar sig på en trafikolycka eller ett olycksfall i arbetet som inträffat efter den 1 januari 2005, ska klienten lämna in en skriftlig utredning från försäkringsbolaget till egenvårdsmaterialenheten där det framgår vilka egenvårdsmaterial som ersätts av bolaget. Klienten erhåller egenvårdsmaterial via Österbottens välfärdsområdes egenvårdsmaterialenhet. Försäkringsbolaget ersätter kostnaderna för egenvårdsmaterialet till Österbottens välfärdsområde.

11 Lagar, bestämmelser och dokument om utdelning av avgiftsfria vårdartiklar

Hälso- och sjukvårdslag 1326/2010, 24 § och 25 §.
Tillgänglig: http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2010/20101326
Lag om klientavgifter inom social- och hälsovården 734/1992.
Tillgänglig: http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1992/19920734

Finlands Kommunförbund (2013). Cirkulär 11/80/2013: Utdelning av vårdartiklar.
Tillgänglig: http://www.kommunerna.net/sv/kommunforbundet/cirkular-utlatanden/cirkular/2013/c11802013/c11802013.pdf

Lag om patientens ställning och rättigheter 785/1992.
Tillgänglig: http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1992/19920785

Social- och hälsovårdsministeriet (2014). Utredning om utdelning av vårdutrustning och vårdartiklar vid hälsocentraler. Hämtad 11.12.2025.

Lag om gränsöverskridande hälso- och sjukvård 1201/2013.
Tillgänglig: http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2013/20131201

Folkpensionsanstalten (FPA). Anvisningar om hälso- och sjukvård för utlänningar i Finland.
Tillgänglig: http://www.kela.fi/web/sv/sjukvard-for-utlanningar-i-finland

Trafikförsäkringslag 1360/2004, 6 b §.
Tillgänglig: http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2004/2004136
Lag om olycksfallsförsäkring 608/1948, 15 a § (ändrad 1358/2004).
Tillgänglig: http://www.finlex.fi/fi/laki/smur/1948/19480608

Social- och hälsovårdsministeriet. Utdelning av vårdartiklar vid hälsocentraler. Hämtad 11.12.2025.

Finska Läkarföreningen Duodecim (2021). Kroniskt sår på nedre extremitet. God medicinsk praxis -rekommendation.
Tillgänglig: www.kaypahoito.fi

Institutet för hälsa och välfärd (THL). Hantering och vård av central venkateter. Hämtad 10.11.2025.